

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова
27 серпня 2019 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЯ АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

Ступінь магістра
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014 «Середня освіта»
014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
освітня програма Українська мова і література

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Ситченко Анатолій Люціанович, професор кафедри української мови і літератури МНУ імені В. О. Сухомлинського, доктор педагогічних наук, професор

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри української мови і літератури _____ (Рускуліс Л.В.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Голова навчально-методичної комісії факультету _____ (Чугуєва О. А.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол №__ від «27» серпня 2019 р.

Голова навчально-методичної комісії університету _____ (Кузнецова О. А.)

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Технологія аналізу художнього твору» складена відповідно до освітньо-професійної підготовки магістрів у галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: зміст, форми, методи, засоби та умови технологізованого аналізу художнього твору.

Міждисциплінарні зв'язки: методика навчання літератури, філософія, педагогіка, психологія, літературознавство, а також етика, естетика, культурологія, історія, логіка, мовознавство, соціологія, компаративістика та ін.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «*Технологія аналізу художнього твору*» – вдосконалення фахових компетентностей майбутніх учителів-словесників стосовно методики навчання школярів літературного аналізу.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «*Технологія аналізу художнього твору*» є:

- визначити теоретичні засади пізнання літературного твору та його технологізованого аналізу;
- усвідомити складові теоретичної моделі аналізу твору в умовах технологізованого навчання літератури;
- засвоїти форми й засоби технологізованого навчання літературного аналізу;
- розкрити специфіку технологій аналізу літературних творів різного роду й жанрів;
- розвивати в майбутніх учителів здатність до самостійної пізнавальної діяльності й творчого самовдосконалення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають оволодіти такими **компетентностями**:

I. Загальнопредметні:

I. Загальнопредметні:

– володіння психолого-педагогічними знаннями і вміннями організації навчально-виховного процесу у вищій школі та загальноосвітніх навчальних закладах нового типу (гімназіях, ліцеях, колегіумах);

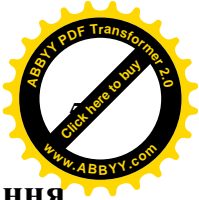
- вміння планувати й проводити навчально-виховну роботу вчителя / викладача з урахуванням сучасних надбань і тенденцій розвитку методичної науки та практики;
- вміння створювати й реалізувати навчальні моделі шкільного літературного аналізу та лекційних, практичних і лабораторних занять із літературознавчих і методичних дисциплін, ефективно проектувати виховну та наукову роботу;
- вміння застосовувати ІКТ у ході навчально-практичної, наукової роботи та майбутньої професійної діяльності;
- вміння використовувати досягнення національної та світової культури для розв'язання особистих і професійних проблем;
- наукове розуміння сучасних освітніх технологій та шляхів їх реалізації в практичній педагогіці;
- здатність до фахового й особистісного саморозвитку на засадах компетентнісного навчання;
- усвідомлення значення навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, бажання дотримуватися здорового способу життя, а також здатності протистояти злу, примітивним поглядам і смакам, зокрема запобігання та протидія домашньому насильству;
- здатність працювати в умовах інклюзивного навчання.

II. Фахові:

- усвідомлення сучасних проблем літературного аналізу, актуальних аспектів відповідної підготовки фахівців;
- засвоєння теоретичні засад технології аналізу художнього твору;
- осмислення взаємодії літературознавчих і методичних дисциплін у процесі фахової підготовки майбутніх учителів / викладачів літератури;
- здатність критично оцінювати набутий досвід аналізу художнього твору з погляду сучасних досягнень філософських, літературознавчих, психолого-педагогічних та методичної наук;
- володіння сучасною літературознавчою, психолого-педагогічною та методичною термінологією;
- бачення основних напрямів удосконалення літературного аналізу в загальноосвітніх навчальних закладах та ЗВО;
- володіння специфікою проектування та реалізації літературного аналізу під час урочної, позакласної, факультативної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах та проведення лекцій, практичних і лабораторних занять, виховної роботи зі студентами у ЗВО;
- знання особливостей підготовки студентів до педагогічної практики з основних питань літературного аналізу та методики його проведення.

На вивчення навчальної дисципліни виділено 120 год. / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Теоретичні передумови технологізованого навчання літератури

Тема 1. Філософсько-культурологічний вектор літературного аналізу. Літературознавчі передумови вивчення твору, специфіка досягнення мистецтва слова.

Тема 2. Психолого-педагогічні засади навчання школярів умінням аналізувати літературно-художні твори. Психологічні теорії розвивального навчання, реалізація їх у дидактичному напрямі.

Тема 3. Поняття педагогічної технології та співвідношення її з методикою навчання літератури.

Кредит 2. Методичні засади літературного аналізу

Тема 1. Становлення методичної думки про аналіз художнього твору: етапи, умови та суперечності, досягнення і тенденції у контексті нової української школи.

Тема 2. Шлях розвитку технологій навчання літератури.

Кредит 3. Технологічне моделювання літературного аналізу

Тема 1. Принципи технологізованого навчання аналізу твору. Зміст і форми навчання.

Тема 2. Типологія вмінь і навчальних завдань аналізу художнього твору.

Тема 3. Структура шляхів літературного аналізу.

Кредит 4. Практична реалізація модельованого навчання

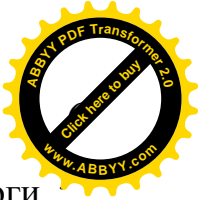
Тема 1. Організація технологізованого формування вмінь аналізувати художні твори в основній і старшій школі та ЗВО. Етапи й засоби модельованого навчання.

Тема 2. Вплив технологізованого навчання на рівень сформованості вмінь літературного аналізу. Навчальні моделі репродуктивного і пошукового (продуктивного) типу. Особливості аналізу творів різного літературного роду й жанру.

Рекомендована література

Базова

1. Гуманітарні технології : конспект лекцій / за ред. В. В. Різуна. Київ : «КМ Academia», 1994. 60 с.
2. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії : монографія. Черкаси : Вид. від ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. 608 с.
3. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах : навч. посіб. для студентів-філологів / А. Л. Ситченко. Київ : Ленвіт, 2011. 291 с.
4. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: моногр. Київ : Ленвіт, 2004. 304 с.
5. Ситченко А. Л., Огренич Н. М. Аналіз епічного твору в 5-у класі: посіб. для вчителів. Київ : Ленвіт, 2007. 96 с.
6. Освітні технології : навч.-метод. посібник / за заг. ред. О. М. Пехоти. Київ : А. С. К., 2001. 256 с.

7. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии : учеб. пособие. Москва : Нар. образование, 1998. 256 с.

Фахові журнали

1. Ситченко А. Л. Аналіз балади в школі // *Дивослово*. 2004. № 12. С. 34-36
2. Ситченко А. Л. До питання про специфіку осягнення мистецтва слова // *Українська література в загальноосвітній школі*. 2005. № 11. С. 25-28
3. Ситченко А.Л. До проблеми шкільного аналізу ліричного твору // *Дивослово*. 2004. № 6. С. 15-20
4. Ситченко А. Л. І методика, і технологія... // *Українська мова і література в школі*. 2003. № 1. С. 29-32
5. Ситченко А. Л. Літературознавчий аспект проблеми навчання школярів аналізу художнього твору // *Українська література в загальноосвітній школі*. 2002. № 6. С. 26-33
6. Ситченко А. Л. Особливості аналізу драматичного твору в школі // *Українська мова і література в школі*. 2004. № 5. С. 24-26
7. Ситченко А. Л. Особливості вивчення літературної байки у школі // *Українська мова і література в школі*. 2004. № 708. С. 36-39
8. Ситченко А. Л. Педагогічні технології на уроках української літератури // *Дивослово*. 2001. № 10. С. 19-22
9. Ситченко А. Л. Психолого-педагогічні аспекти літературного аналізу // *неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2001. № 4. С. 18-20
10. Ситченко А. Л. Тенденції розвитку методичної думки про аналіз художнього твору // *Українська література в загальноосвітній школі*. 2006. № 4. С. 17-21
11. Ситченко А. Л. Технологія вивчення літератури як засіб підвищення його ефективності // *Всесвітня література в школах України*. 2005. № 12. С. 29-31
12. Ситченко А. Л. Філософський вектор літературної освіти // *Українська мова і література в школі*. 2002. № 8. С. 28-31
13. Ситченко А. Л. Ще раз про технологію літературного аналізу // *Дивослово*. 2003. № 2. С. 56-59

Допоміжна

1. Антологія світової літ.-крит. думки ХХ ст. / Р. Барт та ін. ; за ред. Марії Зубрицької. 2-е вид., доп. Львів: Літопис, 2001. С. 491-496.
2. Богданова І. М. Педагогічна інноватика : навч. посібник. Одеса : „ТЕС”, 2000. 148 с.

3. Выготский Л. С. Педагогическая психология / под ред. В. В. Давыдова. Москва : Педагогика, 1991. 480 с.
4. Вікова та педагогічна психологія: навч. посібник. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ : Просвіта, 2001. 416 с.
5. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури : підруч. / за ред. Ол. Галича. Київ : Либідь, 2001. 488 с.
6. Гершунский Б. С. Философия образования. Москва : Моск. психолого-социальный ин-т, Флинта, 1998. 432 с.
7. Гиршман М. М. Литературное произведение : теория и практика анализа. Москва : Высшая школа, 1991. 160 с.
8. Гончаренко С. У. Методика як наука. Хмельницький : Вид-во ХГПК, 2000. 30 с.
9. Градовський А. В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури : методологія та методика : монографія. Черкаси : Брама, 2003. 292 с.
10. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
11. Ингарден Р. Про пізнавання літературного твору (Фрагменти): пер. Наталки Римської // Антологія світової літ.-крит. думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. 2-е вид., доп. Львів : Літопис, 2001. С. 176-204.
12. Кан-Калик В. А., Хазан В.И. Психолого-педагогические основы преподавания литературы в школе. Москва: Просвещение, 1988. 255 с.
13. Кларин М. В. Педагогическая технология в учебном процессе. Анализ зарубежного опыта. Москва : Знание, 1989. 80 с.
14. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / за ред. Л. П. Проколієнко. Київ : Рад. школа, 1989. 608 с.
15. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. 2-е вид. Київ : Т-во «Знання» України, 2011. 520 с.
16. Кузьміна С. Л. Філософсько-педагогічна концепція П. Д. Юркевича : монографія. Київ : Центр практичної філософії, 2002. 164 с.
17. Лутай В. С. Філософія сучасної освіти: навч. посіб. Київ : Центр „Магістр-S” Творчої спілки вчителів України, 1996. 256 с.
18. Марко В. П. Стежки до таїни слова: Літературознавчі й методичні студії: навч. посіб. Кіровоград : „Степ”, 2007. 264 с.
19. Паламарчук В. Ф. Як виростити інтелектуала: посіб. для вчителів і керівників шкіл. Тернопіль : „Навч. книга – Богдан”, 2000. 152 с.
20. Плигин А. А. Личностно-ориентированное образование: история и практика : монография. Москва : «КСП+», 2003. 432 с.

21. Пронкевич О. В., Ситченко А. Л. Вивчення зарубіжної літературної казки у 5-у класі: посіб. для вчителів зарубіжної літератури. Київ : ІЗМН, 1996. 80 с.
22. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии: учеб. пособие. Москва : Нар. образование, 1998. 256 с.
23. Ситченко А.Л. Від героя до автора: посіб. для вчителів. Тернопіль: „Астон”, 1993. 191 с.
24. Ситченко А. Л., Шуляр В. І., Гладишев В. В. Методика викладання літератури: термінологічний словник / за ред. проф. А. Л. Ситченка. Київ : Видавничий дім „Ін Юре”, 2008. 132 с.
25. Сухомлинський В. О. Про розумове виховання // Вибр. тв. В 5-и т. Київ : Рад. школа, 1977. Т.4. С. 206-300.
26. Ткаченко А. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства: підруч. Київ : Південно-Західний університет імені Степана Бандери, 1998. 448 с.
27. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії. Проблема людини та її меж: навч. посіб. / за ред. Н. Хамітова. Київ : Наук. думка, 2000. 273 с.
28. Якиманская И. С. Технология личностно-ориентированного обучения в современной школе. Москва : Сентябрь, 2000. 176 с.
29. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2016. 360 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: тестування, виконання індивідуальних і групових завдань (проекування навчальних ситуацій, моделей уроків, розробка наочних матеріалів тощо), практичних і контрольних робіт, написання рефератів, повідомлень.